

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی

۲۰۲۴ / ۰۹ / ۰۹

پښتو ژباړه: رحمت آریا

د پادشاه میلیندا

پوښتنې

۶۱ برخه

د تفکر د گټو په هکله^۱

اووه شیبتم : بناغلی ناگه سینا! ستاسو خلک وایي هر هغه څه چې یو تنها گټا تر سره کوي هماغه عمل هغه مبارک کله چې د حکمت تر ونې لاندې ناست وو هغه مهال مخکې له مخکې تر سره کړی دی^۲. هغه مهال خو هلته هېڅ شی نه ول چې هغه تر دې دمه تر سره کړي وي، او هېڅ شی نه شته چې دده په تر سره کړیو اعمالو دي ورزیات شي. او بیا ورپسې زیاتوي چې «د حکمت تر ونې لاندې له کښې پښتولو- ژ» سره سم هغه مبارک د درو میاشتنو لپاره د وځدي تفکر په نېشه کې دوب شو^۳. که په پورتنیو غونډلو یا جملو کې لومړی هغه ئې صحیح وي نو دویمه هغه ئې باید غلطه وي. که دویمه ئې صحیح وي نو لومړی باید غلطه وي. هغه چې مخکې له مخکې خپله دنده تر سره کړې ده هېڅ ډول تفکر ته ئې اړتیا نه شته. هغه څوک په فکري عبادت کې دوبېرې چې خپل ټول اعمال ئې نه وي بشپړ کړي او د بشپړېدلو لپاره ئې باید په فکر عبادت کې دوب شي. [۱۳۹] یا همدا سړی یو ناروغ دی چې درمل ته اړتیا لري، دی روغ

1 - په ټول سیمه‌الي متن کې ویوکه *wiweka* ئې پتي سلانه *Patisallâna*، نه بلکه (سمادهي *samâdhi*) ژباړلی دی- لیکوال

2 - ما ونه شو کولی د پیتکه گانو په ټولو متنونو کې همداسې یوه ویل شوي وینا ومومم. لیکوال

3 - دلته یو ځل بیا زموږ لیکوال هغو لیکنو ته گوته نیسي چې له پیته گانو وروسته لیکل شوي دي. په مهاوگه *Mahavagga* کې (وگورئ زموږ په ژباړې کې : 'Vinaya Texts,' vol. i, pp. 74-81) کې یوازې د اوو ورځو له منځه د څلورو ورځو پړاو ویل شوی او ان په دغو ورځو کې دا پتي سلانه *Patisallâna* نه بلکه سمادهي *samâdhi* ویل شوي دي. په دغو دواړو مصطلحاتو کې لومړی هغه ئې یوازې د اته ویشتمې ورځې په پای کې رامنځته کېږي (وگورئ : *Mahāvagga I, 5, 2*). او ان په وروسته تقلیدي ادب کې د تفکر مهالنې پړاو درې میاشتې نه دی ویل شوی او یوازې ئې په اوو ورځو کې اووه ځله ویلی دی. دغه را اخیستل شوي نقل قولونه د پوهاند اولدنبرگ په یادښتونو کې وگورئ :

Professor Oldenberg's note at p. 75 of the 'Vinaya Texts,' vol. i. لیکوال

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني دلیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

نه دی؛ دی وری دی چې بودی ته اړتیا لري، دی هغه څوک نه دی چې په گېډې مور وي. دا یوه دوه سرې غیرگه معضله ده او تاسو ئې باید حل کړئ.

اته شیبتم : گرانه پاچا دواړه غونډلي / جملې صحیح دي. تفکر ډېر مناقب/ حمیده اوصاف لري. ټولو تنها گنا گانو د بوداتوب په اکتساب کې تفکر «فکري عبادت - ژ» کړی دی او د «تفکر - ژ» د محسنه اوصافو ټولگه ئې عملاً تجربه کړې ده. دوی هم دا کار د هغه سړي په شان کړی چې له یوه پاچا څخه یو لوړ مقام تر لاسه کړي، دوی دا مقام د «تفکر - ژ» د گټو له ټولگې څخه تر لاسه کړی دی، دوی د بريالیتوب د خوند د څکلو لپاره دا د یوې وسیلې په توگې کارولی دی، او د پاچا په حضور کې مستمراً پاتې شوي دي - کټ مټ لکه په مهلکې ناروغۍ اخته، رنخور او خورمن سړی چې خپله روغتیا ئې د درملو په کارولو تر لاسه کړې وي، او همدا درمل څو څو ځله کاروي او په خپل ذهن کې د درملو محسنات یادوي.

نه شیبتم : گرانه پاچا! تنها گنا گانو چې په خپل احساس، ځانونه تفکر ته وقف کړي ول په هغه کې ئې شل او اته (اته ویش - ژ) محسنات لیدلي ول. او دا کوم دي؟ هغه څوک چې تفکر کوي، نو تفکر ئې تحفظ/ ساتنه کوي، اوږد ژوند ور په برخې کوي، هغه ته ځواک او توان ډالی کوي، له خطاگانو څخه مطهروي، دی له بد شهرته دباندي راباسي او بڼه نوم وربخښي، په زړه کې ئې خوابدي/ نارضايتي له منځه وړي او په قناعت ئې ډکوي، دی له هر ډول خوف څخه خلاصوي او په ډاډمنیتا ئې نازوي، دی له لټ توب دباندي راباسي او لټي ورڅخه لېرې شري او زړه ئې په خیر غوښتنې ډکوي، شهوت ئې په زړه کې کم ارزښته کوي، خصومت او پڅوالی ورڅخه اخلي، پر کبر او غرور د پای ټکی ږدي، هر ډول شکونه ډرې وړې کوي، زړه ئې د سولې او آرامۍ په رحمت خړوبوي، ذهن ئې نرمومي، [۱۴۰]، دی خوښ ساتي، دی په عزت درندوي، ده ته ډېرې گټې وربخښي، دی د درنښت وړ گړځوي، زړه ئې په خوند او ابتهاج ډکوي، دی په خوشحالیو کې ډوبوي، ده ته د ټولو مرکبه شیانو سریع الزواله ماهیت وربښي، تفکر «فکري عبادت - ژ» پر بیا زېږون⁴ باندې د پای ټکی ږدي، تفکر ده ته له دنیا څخه د لاس اخیستنې ټولې گټې په لاس ورکوي. گرانه پاچا دا

4 - بیا زېږون په بودیزم کې له مرگه وروسته د یوه انسان د بیا زېږون په معنی ده : بیا زېږون یوازې په بودیزم پورې نه الرندیږي، د اوپانیشاد د دین په شان چې له زېږدېزې پېړۍ اته سوه کاله مخکې رامنځته شوی وو چې نورو ادیانو هم په بیا زېږون باور درلود؛ په لرغوني بودیزم کې بیا زېږون په کرما پورې تړل شوی دی. کرما یعنی د یو چا د تېرو اعمالو اغېز د هغه پر راتلونکي یا بل راتلونکي ژوند باندې. په هغه مهال کې پر بیا زېږون باندې گروهنه یا ایمان دوني پراخ وو چې ان په خپله بودايي دین په خپلو متنونو کې ورته ډېره لږه نغوته کړې ده او یا ئې له منلو څخه دفاع کړې ده. بودايي شیخان په دې باور ول چې د بیا زېږون حقیقي سکالو هغو کسانو ته د آزمویني یو ډگر دی چې په روحاني ځلصی کې پرمختللو پیرانو ته رسېدلي وي لکه په خپله بودا، ان دا چې هغوی دا وړتیا لري چې د خپل پخواني ژوند وړوکي لوري ژورې په تفصیل سره ووايي. معاصر بودایان د تناسخ سکالو یوازې په لرغونو متنونو پورې اړوند یوه سکالو بولي او دوی ورباندې گروهنه نه لري. هماغسې چې په پورتنیو پاڼو کې مو ولیدل بودیزم د بیا زېږون لپاره شپږ شوني ډگرونه بښي. ژباړونکی

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

دي د تفکر / تأمل شل او اته محسنات چې تنها گناگانو په خپل احساس سره ځانونه ورته وقف کړي ول. خو گرانه پاچا له ډېرو پخوا وختونو را په دې خوا ده چې د نېروانا د خوبنيو او د هغه د آرامه حالت د تر لاسه کولو لپاره تنها گناگانو په پرېکنده هوډ ځانونه تفکر ته وقف کړي ول تر څو خپله موخه تر لاسه کړي.

اوپايم: گرانه پاچا! څلور علتونه دي چې تنها گناگان ځانونه تفکر ته وقفوي. او دا څلور کوم دي؟ گرانه پاچا ددغو سببونو پر بنسټ به هغوی په هوساينې ژوند وکړي – د تفکر د گټو د پرېمانۍ په سبب، داسې گټې چې پر وړاندې ئې خنډونه نه شته – په دې سبب چې تفکر د ټولو وياړلو او شريفو شيانو پر لور له استثنا پرته يوه لاره ده – او په دې سبب چې دا لاره د ټولو بوداگانو له پلوه ستايل شوې، مدحه شوې، لوړه شوې او پراخه شوې ده. دا هماغه علتونه دي چې بوداگانو ورته ځانونه وقف کړي ول. نو لويه پاچا! دا په دې سبب نه ده چې دوی ټول کارونه تر سره کړي ول او د کړلو لپاره نور ورته څه نه ول پاتي شوي او يا ئې په تر سره کړو کارونو باندې نور څه ورباندې زيات کړي وې، دا په دې سبب ول چې دوی ليدلي ول چې د گټو په تصرف کې ځوني بېلابېلتوب دی او همدا علت وو چې دوی ورته ځانونه وقف کړي ول.

ډېر بښه ناگه سينا! همداسې ده، هر هغه څه چې تاسو وويل زه ئې منم.

[په دې سره د تفکر معضله پای مومي]

نور بيا

[د درو مياشتو حد]

يادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د بناعلي رحمت آريا د آرشيف: [لينک](#)

د پاڼو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ